

Chromakey

Chromakey (**kleurwaardesleutel**) is een techniek die vaak wordt gebruikt binnen de filmwereld. Hierbij wordt eerst een onderwerp gefilmd tegen een groene of blauwe achtergrond. Daarna kan men met kleurfilters, of tegenwoordig met computers, die achtergrond doorschijnend maken zodat het gefilmde personage of object voor een andere achtergrond geplaatst kan worden. Ook wordt het gebruikt in de fotografie, bijvoorbeeld op de kermis, op evenementen of in attractieparken. Hierbij worden één of meer personen gefotografeerd tegen een blauwe of groene achtergrond, waarna op een scherm een achtergrond kan worden gekozen. Deze wordt dan in de foto gemonteerd achter de gefotografeerde personen. Bij ontvangst van de foto zien ze zichzelf dan bijvoorbeeld zweven in de lucht, staan ze in een bos enz.

Inhoud

Toepassing

Nieuwsuitzendingen en weerbericht

Problemen

Computerprogramma's

Amateur

Professioneel

Zie ook

Noten

Toepassing

In de film *Pinocchio* (1996) werden de poppen bediend met blauwe draden. Door de computer werden vervolgens de draden vervangen door een ander beeld, waardoor het leek alsof de poppen vrij bewogen. Anno 2015 wordt in een groot aantal films van de chromakey gebruikgemaakt, zeker in op special effects gerichte genres zoals fantasy en scifi.

Op de televisie wordt het weerbericht opgenomen tegen een blauwe achtergrond. Ook kan zo'n achtergrond worden gebruikt als de nieuwslezer in gesprek is met een collega en/of geïnterviewde elders ter wereld.

Demonstratie van de chromakeytechniek *bluescreen*

Gebruik van een chromakey bij de opnamen van *The Spiderwick Chronicles*

Media afspelen

Demonstratie van het gebruik van chromakey bij Koeftoen

De techniek kan ook worden gebruikt om iemand onzichtbaar te maken. Degene die onzichtbaar moet zijn, draagt een blauw of groen pak. De kleur daarvan wordt vervangen door het achtergrondbeeld. Daardoor is de persoon onzichtbaar in het uiteindelijke beeld.

De lp *Histoire de Melody Nelson* van Serge Gainsbourg werd in 1971 door Jean-Christophe Averty bewerkt tot een televisiespecial. Ook hierin is de chromakeytechniek prominent en bepalend. Dit visueel psychedelische meesterwerk kan gezien worden als een ijkpunt in de artistieke geschiedenis van deze opvallende beeldtechniek.

De Nederlandse televisiemaker, regisseur en producent Rob Toubert (1939-1975) was een ware pionier op het gebied van de techniek. Hij maakte met de chromakey veel televisieshows tot ware schouwspelen. Zo bracht hij liederen van Adèle Bloemendaal (zijn grote muze) tot leven door de tekst te voorzien van beelden die hij met deze techniek monteerde tot een opmerkelijk geheel. Hij snoepte daartoe studiotijd in de nachtelijke uurtjes van het NOS-journaal. Zo kwam de clip van 'De Bark van de Griffioen' (A. Nijgh/L. Nijgh) in 1973 tot stand. Ook de serie *De vloek van Woestewolf* van Paul Biegel uit 1974 werd gemaakt met behulp van deze techniek. De serie werd opgenomen in een lege studio, waarna met de computer een door Carl Hollander getekend decor achter de acteurs werd geplakt.

De eerste speelfilm in Nederland met de chromakeytechniek was *Pinkeltje* van Harrie Geelen.^[1]

Nieuwsuitzendingen en weerbericht

In nieuwsuitzendingen, en vooral bij het weerbericht, wordt veel gebruikgemaakt van chromakey. De weerman staat voor een blauwe of groene achtergrond en de weerkaart wordt door chromakey ingevuld. Wie goed oplet, ziet dat de weerman opzij kijkt als hij iets op de kaart aanwijst: hij kijkt niet naar de gekleurde wand, maar naar een televisiescherm waarop hij kan zien wat hij aanwijst. Hij heeft soms ook een afstandsbediening in z'n hand waarmee hij met een druk op de knop de weerkaart op de achtergrond lijkt te veranderen, maar in werkelijkheid bedient hij hiermee dit televisiescherm. De weerman zal ook nooit als een leraar met zijn rug naar de camera staan, want hij ziet toch niets op de muur. Draait hij van links naar rechts, dan doet hij dat met zijn gezicht naar de camera, wat natuurlijk voor de televisiekijker veel beleefder is.

Problemen

De chromakeytechniek kan een aantal problemen opleveren. Het onderwerp voor de blauwe of groene achtergrond mag niet blauw respectievelijk groen zijn om goed zichtbaar te zijn - personen moeten dus kledij aantrekken in andere kleuren. Tevens moet de belichting zo ingesteld zijn, dat er geen schaduwen vallen op de achtergrond, anders maakt de computer de schaduw niet doorschijnend. Daarom moet een object op minstens drie meter van het scherm staan en moet er ook belichting van de achterkant zijn. Wapperende haren vormen een groot probleem, ze zijn vaak te dun om waar te nemen door de computer, waardoor vaak de haren wegvallen. Die haren worden meestal met de computer later ingevoegd, maar dat levert niet altijd de gewenste resultaten op.

De kleuren blauw en groen hebben de voorkeur voor chromakey, omdat deze kleuren niet veel voorkomen in kleding en de huid of haren. Wanneer men bijvoorbeeld niet beschikt over achtergronden van die kleuren, kan ook een andere kleur worden gebruikt, zoals rood of paars.

Computerprogramma's

Amateur

In videobewerkingsprogramma's op de computer is deze techniek ook beschikbaar. Vaak wordt echter een andere term gebruikt.

Professioneel

Bij volgende programma's is deze techniek ook beschikbaar:

- Adobe Premiere Pro
- Adobe After Effects
- Apple Final Cut Pro
- Apple Motion
- Avid Media composer
- Davinci Resolve
- Dragon Stop Motion (wordt vooral gebruikt bij stop-motions)
- Vegas Pro
- Pinnacle Studio Ultimate

Zie ook

- Digitale filmtechniek

Noten

1. Totstandkoming van Pinkeltje (<https://www.youtube.com/watch?v=1uAgWxtCnqU>) op YouTube
-

Overgenomen van "<https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Chromakey&oldid=59951283>"

Deze pagina is voor het laatst bewerkt op 21 sep 2021 om 13:34.

De tekst is beschikbaar onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding/Gelijk delen, er kunnen aanvullende voorwaarden van toepassing zijn. Zie de gebruiksvoorwaarden voor meer informatie.

Wikipedia® is een geregistreerd handelsmerk van de Wikimedia Foundation, Inc., een organisatie zonder winstoogmerk.